

nem lehet célkitűzése ennek a kritikának. Tekinünk tehát a könyvet visszaemlékezésnek, a Bolsevik Párt egy tapasztalt harcosa visszaemlékezésének a német megszállásra, a parizsi mozgalom hősiességére. Kozlov nem szó a témába szerelmi giccselt, ami az ilye fajta könyvekkel kézenfekvő lenne; hangja tárgyilagos, távol áll minden pártikus nagyzólástól; ebből a tárgyilagosságból bontakozik ki aztán a parizsának emberi nagysága, a fasiszták ismert módszereinek gyászalossága. Éppen ez az „ismeret” az, ami lekötö a figyelmünket; a megszálló németek jóé vágyú törzsörömlése, aki dedikálja a képét; az igazoltatások, a sárga csillag, a zsidók elhurcolása, az emberkínzás, a besúgó, árulók csapata, akik éadják magukat. A könyvnek különös mondánváója a mai írók számára az egész könyvön végighúzó optimizmus, az egyéni tragédiának elhagyása (vakság, elválás a családtól). Kozlov csak a közösség tragédiáját ábrázolja, az egész nemzet tragédiáját a német megszállás alatt; ám, nyoma sincs sehol a pesszimizmusnak. E könyvből megérthetjük a Szovjetunió dicsőséges győzelmének nagyon is világos okait!

SZÉNESSY MÁRIÓ

MILJAIN ILJIN: EMBER ÉS AZ ELEMEK. (Új Magyar Könyvkiadó.)

A cím után ítélve valószínű, azt hiszi az Olvasó: tudományos mű ez a könyv. Igén, tudományos, de nem az olv jól ismert száraz egyetemi előadású, hanem lebilincselően színes stílusban írt. Szó sincsen „tudományos tolványelv”-ről, az író a legtiszább irodalmi nyelven, szinte csevegészerűen számol be a meteorológiai és hidrológiai kutatásokról.

Miről szól Iljin munkája? A jól megválasztott cím már első pillantásra elárulja: az ember és elem viszonyát tárgyalja sokoldalúan és könnyed stílusban. Egy sora sem unalmas, mikor „elmeséli” a tudós közvetlenségével, hogyan került ismeretségbe a föld „ura” — az ember — évezredek folyamán a természet mindenható parancsolójával; az elemmel, mint igyekezett kikutatni a „Láthatatlan”, a levegő „személyazonosságát”, tulajdonságait. Majd a meteorológia szűket kutatóiról beszél, és egész észrevetllenül tárgyat változtatva már a hidrológiáról: a Szovjetunió vi-

zeinek életét figyelő tudósok munkáját és kudarcaik eredményét ismerteti.

Úgy érezzük, nehéz feadaot vállaljunk e könyv ismertetésével, mert annyit mindent kelene mondanunk róla — hiszen oly értékes és tanulságos. Mi azonban csillogó és ismerős szavak helyett — melyek talán fel sem keltették az olvasó érdeklődését: olyan mértékben, amint azt Iljin munkája megérdemi — egyszerűbb és biztosabb módszerhez nyúlunk, mikor felsoroljuk az „Ember és az elemek” néhány fejezetcímét: Hogyan látta meg a láthatatlant? — Az időjárás portréja: — Polvgóink légköri gépezete: — Az időjárás írni tanul: — Az Automata Robinson; — „Várható időjárás”; — Vonalok = ciklonok; — Foyami matematika; — Terv és elem; — E lényeges elem — barátságos elem; — Hidrometeorológiai háború; — Megfelezik a csökönnyöst; — A meteorológusok városa; — Kédtoronny; — és még sok más.

Iljin könyve valóban isko példája lehet a tudományt népszerűsítő műveknek. Közvetlen stílusával érdekesítővé tudja tenni tárgyát.

Úgy érezzük, ennek a könyvnek minden könyvespolcon ott a helye, sőt, ezen túlmenően: bizonyára közkedveltségnek örvendene a tanári és ifjúsági könyvtárakban is!

Szép feladatot teljesített a kiadó e könyv magyarul megjelenésével és dicséret illeti a mű sikerült fordításáért Makai Imrét.

KAROLYI VILMOS
MURÁNYI KOVÁCS ENDRE: 1848.
FORRADALOM PÁRISBAN. (Dante.)

Nemcsak a történészek, de a nagyközönség előtt is ismeretes tény, hogy az 1848-as magyar forradalom kibontásában nagy szerepe volt a franciaországi, nevezetesen a párisi februári forradalomnak. Ennél a megállapításnál azután nem is jutottunk előbbre: ismereteink erről a forradalomról oly hiánycsok voltak, hogy még a középiskolát végzettek sem voltak tisztában nemcsak a forradalom történetével, szerepével, hanem — ami még ennél is fontosabb lenne — a párisi proletáriumot megnozgató társadalmi és gazdasági okokkal sem.

Annál nagyobb örömmel kell fogadnunk Murányi Kovács Endre könyvét, amely éppen ezt a hiányt hivatott pótolni. Formája is arra determinálja, hogy a dolgozó társadalom történet-